

Inhoud

Beroep

Administratieve geldboete wegens laattijdige neerlegging van de jaarrekening (nieuw art. 129bis W.Venn.)

Standpunt van de Raad van het IAB d.d. 5 mei 2003

Algemene Vergadering – 26 april 2003

Voorzitter J. DE LEENHEER opende op 26 april 2003, om 9 uur, de zeventiende algemene vergadering van het Instituut. Om en bij de 900 leden en verschillende vooraanstaande figuren uit de economische en gerechtelijke wereld woonden het event bij, dat traditiegetrouw ook dit jaar plaats vond in het Paleis voor Congressen te Brussel. U vindt in dit nummer alvast een verslag van het eerste deel van de vergadering; het academische gedeelte komt aan bod in het juninummer van Accountancy & Tax.

De Algemene Vergadering van de leden stelde, op 26 april 2003, de ledenbijdragen voor 2003 als volgt vast (zie ook het verslag in dit nummer, pp. 7-8) :

CATEGORIEEN	BEDRAGEN
1) Natuurlijke personen interne leden	297,47 EUR
Een vermindering van 50 % wordt toegestaan aan de :	
a) nieuwe interne leden erkend in 2003, 2002, 2001 na vervullen van een stage van 3 jaar	148,74 EUR
b) gepensioneerde interne leden	148,74 EUR
2) Natuurlijke personen externe leden (inclusief verplichte CFI-bijdrage van H 12,80)	459,01 EUR
Een vermindering van 50 % wordt toegestaan aan de :	
a) nieuwe externe leden erkend in 2003, 2002, 2001 na afloop van een stage van 3 jaar (inclusief verplichte CFI-bijdrage van H 12,80)	235,90 EUR
b) gepensioneerde externe leden (inclusief verplichte CFI-bijdrage van H 12,80)	235,90 EUR
3) Professionele vennootschappen	
– eenpersoonsvennootschappen	178,48 EUR
– andere	446,21 EUR
4) Stagiairs (administratieve kosten)	74,37 EUR

Administratieve geldboete wegens laattijdige neerlegging van de jaarrekening (nieuw art. 129bis W.Venn.) Standpunt van de Raad van het IAB d.d. 5 mei 2003

I. Probleemstelling

Artikel 176 van de programmawet van 8 april 2003 (B.S., 17 april 2003) voert in het Wetboek van Vennootschappen onder het nieuw 'hoofdstuk V – administratieve geldboetes' een artikel 129bis in.

Dit artikel geeft aan de Minister van Economie of zijn gemachtigde de bevoegdheid om een administratieve geldboete op te leggen aan de vennootschappen die de door de artikelen 83, 2°, 98, 100, 120 of 193 bedoelde verplichting tot neerlegging van de jaarrekening, de geconsolideerde jaarrekening of de stukken die er samen mee moeten worden neergelegd, niet zijn nagekomen binnen zeven maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar waarop deze stukken betrekking hebben. De betrokken vennootschap behoudt het recht om schriftelijk en tijdig de overmacht in te roepen en te bewijzen.

Het bedrag van de geldboete bedraagt 200 EUR per maand vertraging, waarbij elke begonnen maand voor een volle maand wordt gerekend, met een maximum van 1 200 EUR. Het bedrag van de boete wordt evenwel beperkt tot 60 EUR per maand vertraging, met een maximum van 360 EUR, voor de in artikel 99 W. Venn. bedoelde kleine vennootschappen.

De zaakvoerders en bestuurders van een Belgische vennootschap en de personen die met het bestuur van een vestiging in België zijn belast, zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de opgelegde geldboetes.

De dienst bij de Federale Overheidsdienst Financiën die bevoegd is voor de niet-fiscale invorderingen gaat over tot de invordering van de verschuldigde geldboetes door middel van een dwangbevel (overeenkomstig art. 94 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit).

De Koning bepaalt de modaliteiten van betaling en inning van de administratieve geldboetes. Artikel 177 en 178 van de Programmawet voeren analoge bepalingen in voor vereffenaars.

II. Standpunt van de Raad van het IAB

De Raad van het IAB deelt de bekommernis van de overheid dat de financiële en sociaal-economische informatie die betrekking heeft op individuele ondernemingen tijdig ter beschikking dient te zijn van de gebruikers van deze informatie, overeenkomstig de dwingende bepalingen van het W. Venn.

De Raad betreurt evenwel dat de maatregel die door de recente programmawet werd ingevoerd teneinde meer ondernemingen ertoe aan te zetten hun jaarrekening en de documenten die ermee verband houden, binnen de door de wet voorziene termijnen neer te leggen, eenzijdig en zonder enig overleg met de accountancy-sector werd doorgevoerd.

De administratieve geldboetes waarvoor werd geopteerd, acht de Raad te hoog en bijgevolg niet in overeenstemming met het beoogde doel, wat er vooral in zou moeten bestaan de ondernemingen te sensibiliseren voor de problematiek van de laattijdige neerlegging.

Specifiek voor wat de notie 'overmacht' betreft die in het wetsartikel wordt vermeld, meent de Raad dat deze bepaling ruim moet worden geïnterpreteerd. Dit zou moeten toelaten bepaalde omstandigheden die een factor van vertraging kunnen vormen en die eigen zijn aan het bedrijfsleven in het algemeen, en aan de relatie tussen onderneming en accountant in het bijzonder, als overmacht te kwalificeren.

Met betrekking tot dit dossier zal door het Instituut contact worden opgenomen met de nationale en regionale organisaties die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, teneinde hierover een gezamenlijk standpunt in te nemen, met het oog op een verdere verfijning van de nieuwe maatregel in de loop van de volgende legislatuur.

Voorzitter J. DE LEENHEER opende op 26 april, om 9 uur, de zeventiende algemene vergadering van het Instituut. Om en bij de 900 leden en verschillende vooraanstaande figuren uit de economische en gerechtelijke wereld woonden het event bij, dat traditiegetrouw ook dit jaar plaats vond in het Paleis voor Congressen te Brussel. Een verslag.

Het bureau

Het bureau was samengesteld uit de heren Johan DE LEENHEER, Voorzitter, Guy STEVENS, Vice-Voorzitter, André BERT, Secretaris-Penningmeester, en mevrouw Micheline CLAES, Secretaris, bijgestaan door de heer Philip VAN EECKHOUTE, Secretaris-generaal.

Toespraak van de Voorzitter (1e deel)

De heer DE LEENHEER haalt eerst de recente boekhoudschandalen aan die met name in de Verenigde Staten aan het licht zijn gekomen en stelt dat de Belgische regels betreffende de transparantie van en de controle op de financiële markten even ver gaan als de Amerikaanse teksten en de markten en de beleggers vertrouwen inboezemen; daarnaast is er ook de «Corporate Governance»-wet die bijdraagt tot het versterken van het vertrouwen in onze ondernemingen.

De Voorzitter voegt eraan toe dat de IAS/IFRS-normen binnenkort toepassing zullen vinden in onze beursgenoteerde ondernemingen en dat de verordening die de integratie van deze normen in de Europese wetgeving moet bewerkstelligen, op 4 juni 2002 werd goedgekeurd.

De invoering van de IAS/IFRS in ons Belgisch rechtssysteem moet evenwel behoedzaam gebeuren.

De spreker verduidelijkt dat, volgens de Raad van het IAB, de IAS/IFRS-normen stapsgewijs moeten worden geïntroduceerd, met voorzichtigheid en oog voor coherentie en in het kader van de «moderniseringsoefening». De term «modernisering» kan, aldus het IAB, geenszins betekenen dat alle IAS/IFRS-normen integraal en «en bloc» zouden worden toegepast op de jaarrekening van niet-beursgenoteerde ondernemingen. De Raad staat niet achter een veralgemeende toepassing, op korte termijn, van alle normen op de KMO's. Tot slot moet ook de nauwe band tussen het fiscaal en het boekhoudrecht grondig worden onderzocht. De heer DE LEENHEER stelt dat de Raad, in overleg met de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, deze problematiek zal blijven opvolgen en dat er, bij de invoering van de IAS/IFRS-normen, vanzelfsprekend een belangrijke rol zal weggelegd zijn voor de interne accountants.

De heer DE LEENHEER vat zijn overzicht van de belangrijkste acties van het Instituut in 2002 aan met het vermelden van de eerste gezamenlijke vergadering van de Raden van het IBR en het IAB. Deze werd georganiseerd in het licht van het toenaderingsproces tussen de twee Instituten en vond plaats in het domein «Château de Spy», zetel van de «Fondation Scientifique Jean Bastin». Deze toenadering krijgt concreet gestalte in de vele projecten die het IBR en het IAB gezamenlijk opvolgen. Voor het eerst werd overigens de aanpassing van een Norm – meer bepaald die betreffende het verslag op te stellen bij de omzetting van een vennootschap – gezamenlijk goedgekeurd door de Raden van het IBR en het IAB. Deze eerste gezamenlijke Raadsvergadering verliep in een bijzonder constructieve sfeer.

De Voorzitter overloopt vervolgens de belangrijkste seminaries en studiedagen die werden georganiseerd door het Instituut en bedankt alle specialisten die er hun medewerking aan verleenden :

- De nakende introductie van de IAS/IFRS en de modernisering van de Europese Boekhoudrichtlijnen. Dit seminarie vond plaats op 3 september 2002, in samenwerking met de BBL-ING.
- De hervorming van de wetgeving op de VZW's, de Stichtingen en de Internationale verenigingen, georganiseerd in samenwerking met het IBR. Bij die gelegenheid benadrukte Justitieminister Marc VERWILGHEN het belang van de nieuwe wet.

- Een studienamiddag op 25 oktober 2002 werd gewijd aan de fiscale procedure en kwam tot stand in samenwerking met de «Ordre des Barreaux francophones et germanophone».
- De studienamiddag van 13 november 2002 over de hervorming van de vennootschapsbelasting. Minister van Financiën Didier REYNDEERS was aanwezig om zelf de nieuwe maatregelen toe te lichten.
- De studiedag van 12 december 2002 rond het thema van het gerechtelijk deskundigenonderzoek en de rol die de accountant en de belastingconsulent daarin spelen.

Betreffende de toegang tot het beroep, brengt de Voorzitter in herinnering dat de Raad, in afwachting van het nieuwe koninklijk besluit op de stage en de examens van de kandidaat-accountants en – belastingconsulenten, in 2002 een specifiek en eenmalig toelatingsexamen organiseerde. Dit examen onderscheidde zich van alle vorige omwille van twee betekenisvolle wijzigingen : enerzijds hadden de kandidaten voor de eerste maal de keuze tussen het toelatingsexamen tot de stage van belastingconsulent en dat tot de stage van accountants en anderzijds werden de kandidaten, in functie van hun vooropleiding, vrijgesteld van bepaalde onderdelen van de examenstof.

De heer DE LEENHEER benadrukt dat het tot stand brengen van een eerste gemeenschappelijk stagejaar voor de stagiairs van het IAB en het IBR een prioritaire doelstelling blijft in het kader van een verdere toenadering tussen de beide Instituten.

Hij becommentarieert nog een ander aspect van de toegang tot het beroep : dat van de hoedanigheid van belastingconsulent en de uitoefening van boekhoudactiviteiten.

De heer DE LEENHEER geeft aan dat de Raad van het IAB, zich baserend op een advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, een constructieve oplossing heeft gegeven aan het probleem van BIBF-leden aan wie, tijdens de overgangperiode, de titel van belastingconsulent werd toegekend onder opschortende voorwaarde van ontslag bij het BIBF, maar die hun boekhoudactiviteiten wensen verder te zetten. Concreet zullen de betrokkenen kunnen deelnemen aan een bekwaamheidsexamen met het oog op het bekomen van de titel van accountant of van, desgevallend, stagiair-accountant. De concrete examenmodaliteiten worden vastgesteld naar analogie met het akkoord van 30 maart 1998 tussen het IAB en het IBR met betrekking tot de overstapmogelijkheden tussen de beide Instituten, de zogeheten «passerelle». Het BIBF heeft zich met deze oplossing akkoord verklaard.

De spreker overloopt vervolgens kort enkele nieuwe opdrachten die in 2002 werden toegekend aan de externe accountants :

- In het Staatsblad van 22 augustus 2002 verscheen de « Corporate Governance »-wet. Deze wet formaliseert een opdracht van de externe accountant die hem exclusief is voorbehouden en dus niet kan worden uitgeoefend door de bedrijfsrevisor, die van het verlenen van bijstand, met name, bij de individuele onderzoeks- en controlebevoegdheid van vennoten (nieuw art. 166 W.Venn).
- Een andere nieuwe opdracht van de externe accountant werd ingeschreven in de gewijzigde Faillissementswet. Deze bestaat meer bepaald in het assisteren van de curator bij het opmaken van de balans die moet worden neergelegd op het ogenblik van de aangifte van faillissement, mocht deze aangifte nog niet zijn gedaan.
- Aan de externe accountant werd ook de periodieke controle op de kringloopcentra toevertrouwd in het kader van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA).
- De Programmawet van 24 december 2002 bepaalt dat, in het bestek van de stock-option plans, ook de externe accountants voortaan de aan de opties onderliggende aandelen kunnen waarderen. Hiermee wordt een initiatief dat enkele jaren geleden al werd ingezet, op een positieve manier afgerond.

Voorzitter DE LEENHEER buigt zich vervolgens over de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van ondernemingen. Deze wet voert de «ondernemingsloketten» in, VZW's die in principe operationeel zullen zijn op 1 juli 2003 en zullen fungeren als enig aanspreekpunt tussen de ondernemingen en de overheid. De wet voorziet erin dat deze ondernemingsloketten diensten aanbieden op het vlak van advies en begeleiding, met uitzondering van de diensten die bij wet exclusief voorbehouden zijn voor bepaalde vrije, dienstverlenende en intellectuele beroepen uit de economische sector. Deze laatste toevoeging, zo benadrukt de spreker, beantwoordt aan een belangrijke bekommernis van het Instituut, die erin bestaat de begeleiding en de adviesverlening aan ondernemingen toe te vertrouwen aan de beoefenaars van gereguleerde beroepen die daarvoor zijn opgeleid.

De Raad van het Instituut nam ook een standpunt in met betrekking tot de eventuele samenwerking tussen de leden van het Instituut en de ondernemingsloketten. De heer DE LEENHEER geeft de krachtlijnen aan van dit standpunt, – standpunt dat gebaseerd is op een advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen :

- In de contacten tussen de leden van het Instituut en de ondernemingsloketten moeten de algemene deontologische principes worden gerespecteerd.
- De administratieve formaliteiten worden vervuld bij het ondernemingsloket dat de voorkeur van de cliënt wegdraagt. Exclusieve samenwerking met één loket zal in de praktijk bijgevolg onmogelijk zijn.
- Er kan geen sprake zijn van commissielonen of andere voordelen die verband houden met de opdracht van de accountant/belastingconsulent als mandataris van de cliënt.
- Het beroepsgeheim blijft onverkort van toepassing met betrekking tot alle informatie over de cliënt die niet relevant is met het oog op het vervullen van de geplande administratieve formaliteiten.
- Het oprichten van vennootschappen tussen ondernemingsloketten en onze leden is niet toegelaten in de huidige stand van de wetgeving.

De heer DE LEENHEER voegt er nog aan toe dat, om de samenwerking tussen de loketten en de accountants en/of belastingconsulenten zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, het Instituut de loketten van bij de opstart van hun activiteiten uitgebreid zal informeren over het wettelijk statuut, de rol en de bevoegdheden van de leden van het Instituut.

Op de Algemene Vergadering van 2002, verwees Voorzitter DE LEENHEER naar het idee dat leefde binnen de Raad van het Instituut om te onderzoeken in welke mate de accountant nauwer kon worden betrokken bij het bestuur van ondernemingen.

In de loop van datzelfde jaar heeft een ad hoc commissie een aantal objectieve criteria vastgesteld op grond waarvan de accountant een actievare rol kan spelen binnen ondernemingen die tijdelijke moeilijkheden kennen. Deze criteria maken het voorwerp uit van een interne nota waarop de Raad van het Instituut zich kan baseren bij zijn beslissing om een accountant al of niet toestemming te verlenen tot het opnemen van een bestuursmandaat. Deze criteria zijn :

- 1) De voorafgaande toestemming van de Raad van het Instituut is vereist. De Raad zal zijn toestemming slechts verlenen in welbepaalde gevallen die alle verband houden met ondernemingen die tijdelijke moeilijkheden kennen. Deze moeilijkheden kunnen zowel betrekking hebben op de financiële toestand van de onderneming als op de werking ervan.
- 2) De externe accountant mag enkel een bestuursmandaat opnemen als en voor zover er geen enkele andere minder ingrijpende maatregel geschikt lijkt om de tijdelijke « probleemsituatie » in de betrokken vennootschap op te lossen.
- 3) De externe accountant kan het bestuursmandaat slechts opnemen voor een periode van zes maand. Vóór het verstrijken van deze termijn kan hij het Instituut verzoeken om één (of meer) verlenging(en) van eenzelfde of een kortere duur. Dit verzoek moet gemotiveerd zijn.
- 4) Binnen de 15 dagen na het beëindigen van zijn bestuursmandaat in de betrokken vennootschap, moet de accountant het Instituut hiervan schriftelijk in kennis stellen.
- 5) De externe accountant kan enkel een bestuursmandaat opnemen als zijn burgerlijke aansprakelijkheid verzekerd is door een polis die voorafgaandelijk is goedgekeurd door de Raad van het Instituut.

De Raad meent verder dat de externe accountant een dergelijke bestuursopdracht ook bij eigen cliënteel kan vervullen.

Tot besluit bedankt de Voorzitter al de personen die actief zijn in de erkenningscommissies en in het bijzonder mevrouw Anne SPIRITUS-DASSESE, voorzitter van de Erkenningscommissie Belastingconsulenten; de leden die in de verschillende commissies zetelen, zowel nationaal als internationaal; Guy STEVENS, Vice-Voorzitter, de Raad en het Uitvoerend Comité, de Past-Presidents Roger VANDELANOTTE en Raymond KROCKAERT; de medewerkers van het Instituut onder leiding van Philip VAN EECKHOUTE en Isabelle HAMERLINCK.

Hij feliciteert ook de stagiairs en wenst hen veel succes en heet alle nieuwe confraters welkom in het Instituut.

Toespraak van de Vice-Voorzitter

De aandacht van de heer STEVENS gaat uit naar de problematiek van de toegang tot het beroep. Hij geeft daarbij een overzicht van de evolutie van het dossier in 2002 en 2003. De spreker stelt dat 2002 voor het Instituut vooral een jaar is geweest van intens overleg, zowel met de onderwijswereld als met de bevoegde Ministers Picqué et Daems. Dat overleg heeft geleid tot het Koninklijk Besluit betreffende het toelatingsexamen, de stage en het bekwaamheidsexamen van accountant en/of belastingconsulent, KB waarvan de spreker kort enkele belangrijke punten becommentarieert.

De heer STEVENS wijst op de tweeledige filosofie achter de nieuwe regels : enerzijds leek het logisch de regeling die al bestond voor de accountants, te behouden en ze als uitgangspunt te nemen voor het nieuwe regime. Daarbij moest ten aanzien van accountants en belastingconsulenten eenzelfde kennisniveau inzake fiscaliteit worden vereist. Anderzijds mocht geen enkele nieuwe regel de toenadering belemmeren die de wetgever op termijn wil bereiken tussen het IBR en het IAB.

De Vice-Voorzitter schetst vervolgens de grote lijnen van de drie belangrijke stadia in de toegang tot het beroep.

De eerste etappe is die van het toelatingsexamen tot de stage. Dit theoretisch examen zal voortaan twee keer per jaar worden georganiseerd, telkens in oktober of november en vervolgens zes maand later. Het KB voorziet bovendien uitdrukkelijk in de toekenning van vrijstellingen voor bepaalde materies van het toelatingsexamen in functie van het diploma van de kandidaten.

Tweede etappe : de stage. Voortaan zal de stage van drie jaar aanvangen op 1 januari van elk jaar en niet meer op 1 mei. De stagiair die accountant wenst te worden, vervult zijn stage bij een accountant; de stagiair-belastingconsulent naar keuze bij een accountant of een belastingconsulent. De stagiair is verplicht om jaarlijks minstens 1000 uur aan zijn stage te wijden.

De spreker benadrukt ook de belangrijke rol die de Stagecommissie van het IAB speelt tijdens de stage en bedankt de heer Jos VAN WEMMEL en mevrouw Christine CLOQUET, respectievelijk Voorzitter en Vice-Voorzitter van deze commissie, voor de energie en de tijd die zij hierin investeren.

De heer STEVENS vestigt de aandacht nog op een andere nieuwigheid : de stagiairs zullen met name tussentijdse proeven moeten afleggen op het einde van elk stagejaar. Alle stagiairs zullen in dit kader dezelfde proeven afleggen, over maximaal acht materies, maar de stagiair-accountants zullen bovendien hun praktische kennis moeten aantonen in drie materies die specifiek betrekking hebben op de accountancy.

De derde en laatste etappe is die van het bekwaamheidsexamen, op het einde van de stage. Dat examen bestaat uit een schriftelijke en een mondelinge sessie, waarbij de stagiairs telkens praktijkgerichte vragen zullen moeten beantwoorden. De schriftelijke examensessie wordt collectief georganiseerd; het mondelinge examen daarentegen wordt door elke stagiair individueel afgelegd voor een jury. Net zoals het toelatingsexamen, zal het bekwaamheidsexamen voortaan twee keer per jaar worden georganiseerd.

De heer STEVENS stelt dat wie slaagt voor het bekwaamheidsexamen van accountant, ook de titel van belastingconsulent mag dragen, en dat het nieuwe KB in faciliteiten voorziet voor wie oorspronkelijk enkel de titel van belastingconsulent ambieerde, maar na de examens te hebben afgelegd, ook nog accountant wenst te worden.

Vanuit organisatorisch oogpunt betekent dit alles dat het Instituut jaarlijks niet minder dan acht sessies – schriftelijk of mondeling – zal moeten inrichten. Samen met de vier seminaries die het Instituut jaarlijks voor de stagiairs organiseert, zo vervolgt de Vice-Voorzitter, staat deze gang van zaken ongetwijfeld garant voor een hoog kwalitatief niveau van de kandidaat-beroepsbeoefenaars. De heer STEVENS besluit zijn exposé met de mededeling dat het Instituut het volgende toelatingsexamen – het eerste dat is gebaseerd op het nieuwe KB – inricht in oktober van dit jaar en wenst de stagiairs alvast een mooie toekomst in het beroep.

Financieel verslag

De heer André BERT, Secretaris-Penningmeester, brengt verslag uit over de financiële toestand van het Instituut – het huidig boekjaar vertoont een batig saldo van 918,15 EUR – en bespreekt de financiële staten die aan de leden werden bezorgd.

Verslag van de commissarissen

De heer Thierry BECKO, Commissaris, brengt, zowel in eigen naam als in naam van de heer DOOMS, verslag uit over de rekeningen van het afgelopen jaar. Als conclusie van hun verslag van commissaris, een mandaat dat beiden in alle vrijheid en onafhankelijkheid hebben kunnen uitoefenen in een geest van samenwerking met de Raad en met de diensten van het Instituut, kunnen de Commissarissen bevestigen dat de jaarrekening, die op 31 december 2002 een batig saldo vertoonde van 918,15 EUR en een balanstotaal van 2 904 741,90 EUR, exact is en een getrouw beeld geeft van de financiële toestand en het vermogen van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, en dat de boekhouding de wettelijke boekhoudkundige regels naleeft, zoals ze in België worden toegepast. De leden van de algemene vergadering keuren de jaarrekening op 31 december 2002 unaniem goed.

Voorstelling van de begroting 2003

De heer André BERT, Secretaris-Penningmeester, stelt vervolgens de begroting 2003 voor. Het bedrag van de ledenbijdragen blijft ongewijzigd t.o.v. vorig jaar, tenzij wat betreft de verplichte CFI-bijdrage, die nu 12,80 EUR bedraagt. Met betrekking tot de kosten voor de renovatie van het gebouw en het achtergebouw aan de Livornostraat 41 te 1050 Brussel, verduidelijkt de heer BERT dat deze zullen worden toegerekend op de financiële reserves van het Instituut.

De leden van de Algemene Vergadering keuren unaniem de begroting 2003 goed en verlenen kwijting aan de leden van de Raad en aan de Penningmeester.

Toespraak van Mevrouw CLAES, Secretaris

Mevrouw CLAES brengt vervolgens een uiteenzetting, getiteld «Onafhankelijkheid : de juiste waarde van de accountant en de belastingconsulent».

De spreker beklemtoont dat de onafhankelijkheid van de accountant en de belastingconsulent één van de pijlers van het beroep is sinds het ontstaan ervan, zelfs al wordt deze notie vaak in vraag gesteld in een tijdperk dat gebukt gaat onder bepaalde financiële schandalen. Ze gaat vervolgens in op de drie manieren waarop de accountant en de belastingconsulent die onafhankelijkheid kunnen garanderen ten aanzien van hun cliënteel. Het betreft met name de permanente vorming, de vrije wil en de kritische geest, en tot slot de preventieve confraternele controle die het Instituut uitoefent.

Mevrouw CLAES onderstreept dat de verplichting, opgelegd aan de leden, om zich permanent bij te scholen a rato van 40 uur per jaar, niet «zwaar» kan worden genoemd. Wanneer men ziet hoe overvloedig de boekhoud- en fiscale wetgeving zich ontwikkelt en hoe complex nieuwe materies meer en meer zijn, is de drempel van 40 uur permanente vorming per jaar inderdaad het minimum minimum voor het op een correcte manier à jour houden van de kennis van onze beroepsbeoefenaars.

Wat de vrije wil en de kritische geest betreft, stelt de spreker dat de accountant en de belastingconsulent, door hun kennis van technische, economische en financiële materies, hebben leren navigeren tussen het begrip «risico» en dat van «rentabiliteit» en zo de belangrijkste stuurkrachten van de ondernemingen zijn geworden. Ze bevestigt bovendien dat de bekwaamheid van onze professionals en de strikte deontologie waaraan zij onderworpen zijn, het moeten mogelijk maken om de pogingen, zowel van de privé-sector als van de overheid, om een nieuw beroep – dat van «consultant» – te erkennen, te doen mislukken.

In het kader van het preventief toezicht uitgeoefend door confraters van het Instituut, vermeldt Mevrouw CLAES de kritiek die hierop af en toe wordt geuit en brengt in herinnering dat dit toezicht, dat wordt uitgeoefend door confraters op sommige externe accountants die bijzondere opdrachten uitvoeren, niet moet worden beschouwd als een repressieve maatregel, maar integendeel als een vorm van preventie, van technische bijstand aan de accountants die dit type van opdracht willen opnemen.

Ze voegt daaraan toe dat de Commissie van Toezicht niet de bedoeling heeft zich «inquisitoriaal» op te stellen, vermits ze hoofdzakelijk tot doel heeft te waken over de correcte toepassing van de regels van plichtenleer en de bestaande technische kennis van de confrater verder te ontwikkelen via een «didactische filter». Sinds enkele jaren kan overigens een merkbare verbetering van de bijzondere verslagen worden vastgesteld, zowel naar de inhoud als naar de vorm.

Sommigen spreken van een sfeer van « latent corporatisme » waarin dit toezicht zou baden. Mevrouw CLAES waarschuwt dan ook voor de verleiding, die groot is bij de politieke instanties, om zich de rol van «bewaker van de tempel» toe te dichten met het oog op het inblikken en het bewaken van het goede gedrag van onze beroepsbeoefenaars via een publiek, onafhankelijk orgaan.

Het antwoord op de vraag naar de onafhankelijkheid van de accountant en de belastingconsulent onder arbeidscontract blijft open, volgens de spreker, als gevolg, meer bepaald, van de recente ontwikkelingen in het arbeidsrecht. Op de vraag of het verband van ondergeschiktheid voorrang heeft op de regels van plichtenleer, luidt het antwoord ongetwijfeld bevestigend, aangezien het Instituut, als derde, geenszins gemachtigd is tussen te komen in een contract dat de werknemer bindt aan de werkgever. In de veronderstelling dat de bekommernis van de interne accountants en/of de belastingconsulenten terecht is, zou het IAB zich moeten beperken tot het horen van het interne lid en het opstellen van een verslag. Dat document zou dan moeten worden bewaard, zodat de interne accountant en/of belastingconsulent zich er eventueel op kan beroepen voor de arbeidsrechtbank. Mevrouw CLAES voegt eraan toe dat, in de toekomst, het Instituut een meer pro-actieve rol zou kunnen spelen in dergelijke omstandigheden.

De spreker vermeldt verder nog twee nieuwe begrippen die recent werden ingeschreven in het arbeidsrecht : dat van «pesterij» en dat van «geweld op het werk». Ze stelt dat de confraters onder arbeidscontract voortaan beter beschermd zijn op dit vlak.

Mevrouw CLAES onderstreept ook dat de bevoegdheden en de functie van interne auditor al in de wet van 1985 tot reglementering van het beroep van accountant staan ingeschreven en dat de interne auditoren die de titel van accountant dragen sinds geruime tijd zijn opgenomen binnen het IAB als «internen». De functie van «interne auditor» is dus onderworpen aan de deontologie van het IBR én van het IAB, en een specifieke reglementering van deze functie zou indruisen tegen de wil van de wetgever.

Beslissingen

De Algemene Vergadering heeft unaniem de volgende beslissingen genomen :

- Aanstelling van de nieuwe Nederlandstalige en Franstalige commissarissen;
- Goedkeuring van de rekeningen van het afgelopen boekjaar;
- Kwijting van de leden van de Raad, de Penningmeester en de Commissarissen;
- Goedkeuring van de begroting 2003; het bedrag van de ledenbijdragen blijft ongewijzigd (met dien verstande dat de verplichte bijdrage aan de CFI voortaan 12,80 EUR bedraagt) : zie kader op pagina 1.

Aanwijzing van de Nederlandstalige en de Franstalige commissarissen

Voor het mandaat van Nederlandstalig effectief commissaris wordt aangesteld : de heer Hugo DOOMS, accountant en belastingconsulent (enige kandidaat).

Voor het mandaat van Franstalig effectief commissaris wordt verkozen : de heer Thierry BECKO, accountant en belastingconsulent.

De heer Emile VAN KEERBERGHEN en mevrouw Denise VERANNEMAN, beiden accountant en belastingconsulent (enige kandidaten), worden respectievelijk aangesteld tot Nederlandstalig en Franstalig plaatsvervangend commissaris.

(501/NB I.A.B.)

© 2003 Alle rechten voorbehouden.

Noch deze publicatie, noch gedeelten ervan mogen worden gereproduceerd of opgeslagen in een retrieval systeem, en evenmin worden overgedragen in welke vorm of op welke wijze dan ook, elektronisch, mechanisch of door middel van fotokopieën, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Verantwoordelijke uitgever: J. De Leenheer, IAB, Livornostraat 41, 1050 Brussel
(tel. (02) 543 74 90, e-mail: info@iec-iab.be)

IAB-publicatie, in samenwerking met Kluwer uitgevers, Raghen Business Park, Motstraat 30, 2800 Mechelen.